

Svenska Afghanistankommitténs monter på Bok- & biblioteksmässans "Internationella torget".

Drag på SAK på ”mässan”

Kamp för mänskliga rättigheter, kärlekspoesi från Afghanistan och äkta afghansk frukost. Det var några av SAKs inslag vid årets upplaga av Bok- & Biblioteksmässan i Göteborg i slutet av september.

TEXT: LOVA HAGERFORS

BILD: EVA WERNLID

För en kvinna är det riskabelt att skriva kärleksdikter i Afghanistan. Det vet Safia Siddiqi. Hon har fått uppleva konsekvenserna av att dikta om passion och längtan.

Från Afghanistan fick hon fly till Pakistan, USA och Kanada. Nu är hon tillbaka i Afghanistan.

– Efter fjorton år är jag glad över att kunna vara tillbaka i mitt land tillsammans med min familj, och jag är fri.

Håller demokratins fana högt

Siddiqi skriver fortfarande poesi och är en lika hängiven aktivist för demokrati och mänskliga rättigheter i Afghanistan. Hon arbetar i dag åt regeringen som rådgivare i könsfrågor. När hon besöker Bokmässan talar hon energiskt inför publik om kvinnors

framtid i Afghanistan. Hon hinner knappt andas. Orden sprutar ur henne och sjalen på hennes huvud ser allt varmare ut.

– Parlamentet har reserverat 15 procent av platserna till kvinnor. Nu ser jag chansen att visa vad vi kan, så att vi kan nå 50 procent, på sikt kanske ännu mer!

Hon avslutar sitt framträdande med att läsa en av sina dikter:

”Vi smälte samman, gled över i varandras ögon. Jag vaknade av mullans bönerop. Åh, den muslimska bönen är bättre än sömn. Jag svarade; det är sant, men jag önskar så

(Fr v) Kjell-Albin Abrahamsson, Bengt Kristiansson, Abdul Razique Samadi, Safia Siddiqi, Elisabeth Eide och Eugen Schoulgin.

innerligt att få avsluta drömmen!”

Svenska Afghanistankommittén arrangerade ett av Internationella torgets fyra frukostseminarier. Fårost, olika sorters bröd, kardemumma-te, nötter, russin, baklava och annat gott serverades.

Utöver Siddiqi deltog på seminariet Abdul Razique Samadi, Bengt Kristiansson, den norska journalisten Elisabeth Eide och hennes landsman, författaren Eugen Schoulgin. Moderator var SRs utrikeskorrespondent Kjell Albin Abrahamsson. Ämnet var *Afghanistans framtid* och samtliga deltagare föreföll positiva. Alla underströk vikten av att omvärlden stannar i Afghanistan, hjälper till med återuppbyggnaden och säkrar de mänskliga rättigheterna.

– Vi måste komma ihåg afghanerna, påpekar Schoulgin.

”Folket vill ha demokrati”

Abdul Razique Samadi, som leder människorättskommissionen berättar hur det afghanska folket nu ser möjligheter.

– Folket har bestämt sig för demokrati. De har lidit mycket. Nu ser de möjligheter. De har investerat mycket i återuppbyggnaden av Afghanistan som de inte vill förlora.

Samadi poängterar också att utvecklingen inte kan ske enligt västvärldens föreställningar.

– Det är omöjligt. Vi har just lämnat talibanernas samhälle. Jag får frågor om säkerheten och mänskliga rättigheter i Afghanistan. Och Afghanistan av i dag kanske inte är säkert jämfört med väst, men i jämförelse med hur förhållandena var under talibanerna är det stor skillnad.

Muren i Maimana

SAKs monter på ”Torget” är som ett hemtrevligt vardagsrum, med soffa, bokhyllor med te och snacks på soffbordet. Besökare får möta SAKs gäster och seminariumdeltagare. Efter Siddiqis framträdande ser jag henne vid montern, omringad av en samling män i kostym, ivrigt lyssnande till hennes fortsatta energiska tal.

Lika idogt lyssnade några åhörare när Gert Holmertz över en kopp te diskuterade sin nyutkomna roman, *Muren i Maimana*, med SAKs ordförande Lena Hjelm-Wallén.

Romanen utspelar sig på 1950-talet och ger en komplicerad bild av de kulturella skillnader och normer mellan västvärlden och Afghanistan.

Frågorna i montern har varit många och skiftat väldigt, enligt Maj-Britt van Reisen från SAKs lokalkommitté i Göteborg.

– Folk undrar mest hur läget är i Afghanistan. Vissa vet ingenting och undrar hur det kommer sig att det blivit som det blivit, berättar Maj-Britt.

Sakina Zafartillhör också Göteborgs lokalkommitté. Efter de två dagarna är hon mycket nöjd med utgången.

– Vi har värvat nya medlemmar och sålt en massa böcker, säger hon.

Vid ett av SAKs många evenemang tar filmaren och fotografen Lennart Berggren inte helt okontroversiellt upp Afghanistans omfattande opiumhandel.

– Frågan är om inte opiumodlingen är det bästa sättet att föra Afghanistan ur fattigdomen, säger han fundersamt.

Berggren förklarar att det årligen odlas 4 000 ton opium i Afghanistan, som omsätter 3,8 miljarder dollar. Pengar som faktiskt går till bönderna. Omsättningen är mer än Afghanistans samlade årliga bistånd och mer än femtio procent av landets BNP.

Filmvisning

SAK erbjöd också, i samarbete med Folkets Bio, ett antal filmvisningar. *Osama* av Siddiq Barmak och *Fem på eftermiddagen* av Samira Makhmalbaf är båda intressanta filmer från det ”nya” Afghanistan och behandlar kvinnans utsatta situation i landet.

Sammantaget kan sägas att det var drag på SAK på årets Bokmässan. Folk kom och gick, aktiviteterna var många och intressanta. Medlemmar värvades och böcker såldes på löpande band. Ett mycket lyckat arrangemang.

Nästa år kör vi igen – vi ses då! ■